

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

Svenska Mästerskapen i Ekonomi 2013

Instruktion lokal deltävlingstentamen

Utskickad av Högskolan i Halmstad för att användas under perioden 11 mars till 17 mars 2013.

Tentamen är anonym. Fullständiga namn, fullständiga personnummer samt lagets tilldelade kod ska stå på försättsblad nummer ett. På försättsblad nummer två samt övriga svarsblad skrivs endast lagets tilldelade kod.

Skrivtid för tentamen är tre timmar. Maxpoäng är 80 och tentamen behandlar områdena företagsekonomi och nationalekonomi. Det lag som fått flest poäng går vidare till semifinalen i Halmstad den 16 maj 2013.

Om två eller fler lag får samma högst noterade poäng bedömer lagens poäng på fråga 9 vilket lag som går vidare till semifinal.

På tentamen får följande hjälpmedel användas:

Penna

Radergummi

Linjal

Överstrykningspenna

Miniräknare: Är denne av sådan sort att den kan programmeras ska programmerad data raderas innan tentamen påbörjas

Tentamensvakterna ansvarar för att kontrollera att de hjälpmedel som används är godkända.

Samtliga frågor besvaras under respektive fråga. Om det behövs mer utrymme finns möjligheten att skriva på baksidan av varje blad eller på ett lösblad. Om någonting kring en fråga är oklart formulerat bör laget ange under vilka förutsättningar de löst frågan.

Lycka till!

Tentamen är konstruerad vid Högskolan i Halmstad i samarbete med:

Petter Boye - Huvuddomare

Britt Aronsson – Redovisning och ekonomistyrning

Jonas Kågström- Allmän ekonomi

Håkan Locking - Nationalekonomi

Klaus Solberg Søylen – Marknadsföring och organisationsteori

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civilEKONOMERNA

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

Deltagande lags nummer: _____

Svenska Mästerskapen i Ekonomi 2013

Deltävlingstentamen

1. Redovisning och ekonomistyrning (3 poäng)

Ge exempel på hur följande redovisningsprinciper kommer till uttryck i bokföringen:

a) Objektivitetsprincipen (1 poäng)

b) Försiktighetsprincipen (1 poäng)

c) Going concern (1 poäng)

2. Redovisning och ekonomistyrning (3 poäng)

Vad gäller enligt ÅRL för uppskrivning av en anläggningstillgång?

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civilEKONOMERNA

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

3. Redovisning och ekonomistyrning (7 poäng)

Ett företag producerar två produkter: Alfa och Beta. Produkterna bearbetas i arbetsstationerna AST1, AST2 och AST3.

	Alfa	Beta
Försäljningspris	9995 kr	12995 kr
Särkostnad	6780 kr	8970 kr

Tillgänglig ledig kapacitet i stationerna:

AST1	192 timmar/månad
AST2	143 timmar/månad
AST3	128 timmar/månad

Produkterna måste bearbetas enligt följande i respektive station

	Alfa	Beta
AST1	9 minuter	6 minuter
AST2	7 minuter	9 minuter
AST3	8 minuter	5 minuter

a) Beräkna optimalt produktionsprogram på kort sikt (4 poäng) samt totalt täckningsbidrag (1 poäng).

b) Nämn två andra aspekter som bör beaktas innan beslut tas om produktionsprogrammet? (2 poäng)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civilEKONOMERNA

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

4. Redovisning och ekonomistyrning (4 poäng)

Beskriv det intellektuella kapitalet och ge exempel på vad som ingår i de olika delarna.

5. Redovisning och ekonomistyrning (3 poäng)

Redogör för innebörden av följande begrepp:

a) kontantemission (1 poäng)

b) apportemission (1 poäng)

c) riktad emission (1 poäng)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civil**EKONOMERNA**

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

6. Marknadsföring och organisationsteori (10 poäng)

Enligt Porter finns det tre generiska strategier. Nämn strategierna, förklara vad de innebär och exemplifiera.

7. Marknadsföring och organisationsteori (5 poäng)

Inom marknadsföringen finns det sju betydelsefulla anledningar till varför nya produkter misslyckas. Namnge fem av dessa.

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civil**EKONOMERNA**

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

8. Marknadsföring och organisationsteori (5 poäng)

Namnge fem av Gareth Morgan's nio organisatoriska perspektiv.

9. Allmän ekonomi: Ekonomisk historia (5 poäng)

Prästen Anders Chydenius (1729-1803) brukar kallas den svenska frihandelns fader. Han var drivande för att avskaffa den bestämmelse som gjorde att all handel från Norrland och Finland till utlandet var tvungen att gå via Stockholm.

a) Vad kallas denna bestämmelse vanligen? (1 poäng)

b) Från vilket århundrade var denna bestämmelse i kraft och vilket år avskaffades den? (3 poäng)

c) Vilket av de fyra stånden i den dåvarande ståndsriksdagen ansåg sig ha mest att förlora på och var emot att avskaffa denna bestämmelse? (1 poäng)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civil**EKONOMERNA**

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

10. Allmän ekonomi: Aktuella händelser och börskunskap (5 poäng)

Ekonomi handlar om att hushålla med knappa resurser och med den globala och växande elektronikindustrin har de sällsynta jordartsmetallerna på senare tid blivit en allt viktigare fråga för världshandeln. Jordartsmetallerna (på engelska *rare earth elements*/ fortsättningsvis kallat *REE*) är en förutsättning för stora delar vår tids elektronik och kan sägas vara grunden för årets tema på SM i Ekonomi: "Den ny@ generationen".

a) Vilket eller vilka av följande grundämnen tillhör de för elektronikindustrin så viktiga och sällsynta jordartsmetallerna? (ringa in rätt/ de rätta svaren) (3poäng)

Erbium   Terbium   Ytterbium   Yttrium

b) I mineraler från en världskänd gruva på Resarö i Vaxholms kommun utanför Stockholm har inte mindre än nio grundämnen upptäckts och fyra REE är döpta efter denna gruva. Vad heter gruvan? (1p)

c) 2010 var det ett enda land som stod för ca 96 % av all framställning av REE. Detta land har även infört stränga exportkvoter för REE. Vilket är landet? (1p)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civilEKONOMERNA

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

11. Allmän ekonomi: Ekonomisk geografi (5 poäng)

Även i den digitala ekonomins tidevarv är den fysiska transporten av varor viktig och sjöfarten utgör fortfarande en livsnerv i den globala ekonomin.

a) Två hamnar har omväxlande delat platsen som världens största och näst största hamn både i antal ton last och antal containrar sedan 2007 - Vilka är dessa två hamnar? (2 poäng)

b) Under samma period är det en och samma hamn som med sina ca 50 miljoner ton last/år varit den största i Sverige - vilken? (1p)

c) Ungefär hur många gånger mer last passerar varje år genom världens största hamn jämfört med Sveriges största hamn? Ringa in rätt svar. (2p)

2ggr

4ggr

8ggr

12ggr

16ggr

20ggr

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civilEKONOMERNA

Grant Thornton

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

12. Allmän ekonomi: Juridik (5 poäng)

Förklara kortfattat innebörden av följande juridiska termer:

a) ”Fritt”, ”levererad” eller ”fritt levererad” (samma innebörd) (0,5 poäng)

b) ”Köparen bär risken för varan” (0,5 poäng)

c) Vilken paragraf i Kölagen reglerar tidsfrister för reklamation? (0,5 poäng) Vilken är den bortre gränsen för reklamation om inte annat följer av en garanti eller annan utfästelse? (0,5 poäng)

d) i) När priset för en vara skall beräknas så listar lagen tre beräkningsgrunder. En av beräkningsgrunderna är vikt, vilka är de övriga två? (2 poäng)

ii) Om priset beräknas efter vikt ska förpackningens vikt avräknas. Vad kallas förpackningens vikt med ett finare ord i detta sammanhang? (1 poäng)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civil**EKONOMERNA**

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

13. Nationalekonomi (10 poäng)

En av marknadsformerna som kan förekomma är monopsoni.

a) Förklara vad man menar med monopsoni samt hur pris och kvantitet bestäms på en sådan marknad. Jämför utfallet med fullständig konkurrenslösningen (använd gärna figur, mer utrymme finns på nästa sida). (5 poäng)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civil**EKONOMERNA**

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

b) Kan statliga ingrepp på en sådan marknad förbättra utfallet avseende pris och kvantitet? Om det är möjligt, ange hur. (5 poäng)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civil**EKONOMERNA**

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

14. Nationalekonomi: Tidsallokering och arbetskraftsutbud (10 poäng)

När man studerar individers arbetskraftsutbud kan man visa detta dels i en figur med lönen och antal arbetade timmar på axlarna och dels i en figur med konsumtion och fritid på axlarna. Vi antar att individen maximerar sin nytta som bestäms av konsumtion och fritid. Inget sparande är möjligt så inkomsten(lön gånger arbetade timmar) är alltid lika med konsumtionen.

a) Rita upp ett diagram med konsumtion(inkomst) på en axel och fritid på den andra och visa hur en individ gör ett optimalt val. Förklara vad dina kurvor/linjer betyder. (5 poäng)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civil**EKONOMERNA**

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

SVENSKA
MÄSTERSKAPEN I
EKONOMI
2013
HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Deltagande lags nummer: _____

b) Under vissa förutsättningar kan man tänka sig att den positivt lutade arbetskraftsutbudskurvan svänger av åt vänster (backward bending) då lönen ökar. Förklara hur detta kan uppstå och vilka effekter det är frågan om. (5 poäng)

HUVUDSAMARBETSPARTNERS

civil**EKNOMERNA**

Grant Thornton

Nordea

ARRANGÖRER

Sveriges
Ekonomiföreningars
Riksorganisation

